

**PRAWNA,
POLITYCZNA
CZY ŻADNA?**

Marcin Kamiński ▪ Adam Szafrański

PRAWNA, POLITYCZNA CZY ŻADNA?

**Odpowiedzialność w spółce z udziałem Skarbu Państwa
w sektorze energetycznym – rozważania na przykładzie
cen paliw ciekłych na polskim rynku w latach 2022–2023**

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2025

Recenzje:

dr hab. Mateusz Błachucki, prof. INP PAN

dr hab. Bartłomiej Nowak, prof. ALK

Redaktor prowadząca: Hanna Raciborska

Redakcja: Sylwia Zalewska

Korekta: Zespół

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Copyright © 2025 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.,
Warszawa

ISBN 978-83-68091-60-1

Publikacja dofinansowana ze środków Uniwersytetu Warszawskiego
oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (Jerzy Łazarski)

Printed in Poland

Spis treści

Wstęp	7
<i>Rozdział I</i>	
Odpowiedzialność spółek z udziałem Skarbu Państwa i członków ich organów	11
1. Konstytucyjne podstawy odpowiedzialności spółek z udziałem Skarbu Państwa	12
2. Zmiany postrzegania i kultury spółek z udziałem Skarbu Państwa w ostatnich 30 latach	21
3. Prawo i literatura prawnicza dotycząca spółek z udziałem Skarbu Państwa	31
<i>Rozdział II</i>	
Odpowiedzialność przedsiębiorstw energetycznych	41
<i>Rozdział III</i>	
Badanie praktyk cenowych Orlenu w latach 2022–2023	48
1. Rynek sprzedaży paliw ciekłych w Polsce	51
2. Kształtowanie cen na poszczególnych szczeblach rynku paliw ciekłych	56
3. Opis zagadnienia – wydarzenia w latach 2022–2023	61
<i>Rozdział IV</i>	
Ceny na rynku detalicznym z perspektywy prawa energetycznego, w tym obowiązków utrzymywania zapasów	70
1. Wstęp	70
2. Perspektywa prawa energetycznego	70
3. Perspektywa ustawy o zapasach	72
<i>Rozdział V</i>	
Ceny paliw ciekłych na rynku detalicznym i hurtowym a prawo ochrony konkurencji	76
1. Prawo ochrony konkurencji wobec omawianego przypadku	76
2. Znaczenie wyroku Sądu Najwyższego dla kształtowania cen paliw ciekłych	79
3. Zaniżanie marży	81

4. Narzucanie cen drapieżnych	88
5. Przeciwdziałanie warunkom niezbędnym	96
6. Narzucanie cen nadmiernie wygórowanych	101
7. Podsumowanie obowiązków i zasad odpowiedzialności wynikających z prawa publicznego	104

Rozdział VI

Ceny na rynku detalicznym a odpowiedzialność na podstawie prawa karnego, prawa handlowego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	108
1. Odpowiedzialność karna	108
2. Odpowiedzialność cywilna na podstawie kodeksu spółek handlowych	115
3. Odpowiedzialność cywilna na podstawie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji	119

Rozdział VII

Ceny na rynku detalicznym a kultura polityczna	122
---	------------

Rozdział VIII

Możliwość zmiany prawa – odpowiedzialność prawna za realizację przez spółki z udziałem Skarbu Państwa wartości szczególnych dla sektora energetycznego	126
1. Propozycja aprobaty władzy politycznej	126
2. Propozycja właściwej interpretacji podstaw odpowiedzialności	130

Rozdział IX

Podsumowanie i wnioski	133
Bibliografia	139
Spis wykresów	151